

Contes amb audiodescripció per a persones amb baixa visió o ceguesa

La generalització i l'estigma en el camp de la diversitat sovint està present. L'àmbit d'atenció a les persones amb discapacitat m'ha demostrat que no es pot lluitar contra l'estigma i la discriminació sense incloure-hi la veu i l'experiència de les persones i de les famílies que la pateixen.

Cal tenir en compte que no totes les deficiències visuals comporten una ceguesa total. Segons l'OMS, «cada any es detecten entre un i dos milions de casos nous de ceguesa, malgrat que el 80 % es podrien evitar i tractar». Una prevenció adequada pal·liaria molts dels problemes visuals que pateixen els habitants dels països més desfavorits del planeta.

Malgrat que hi ha múltiples factors que s'utilitzen per a l'avaluació de la funció visual (com la motilitat ocular, la capacitat lectora de prop i de lluny, la visió cromàtica, la sensibilitat al contrast, la visió nocturna...), per quantificar el grau de ceguesa o deficiència visual s'utilitzen principalment dues variables: l'agudesesa i el camp visual. L'agudesesa visual fa referència a la capacitat per percebre la figura i la forma dels objectes i discriminar-ne els detalls i per mesurar-la s'utilitzen generalment els optotips o plafons de lletres o símbols. El camp visual fa referència a la capacitat per percebre els objectes situats fora de la visió central, que correspon al punt de visió més nítid.

És en aquest context que em sembla interessant compartir la importància de la publicació del tercer conte amb audiodescripció per a persones amb problemes de ceguesa i/o baixa visió de l'associació El Món de Prop de Sant Cugat del Vallès, entitat que va néixer el gener del 2014 per mostrar un món on el tacte, el gust i l'oïda prenen més força i per impulsar, entre d'altres, projectes de sensibilització per donar conèixer la realitat de les persones amb baixa visió o ceguesa.

Sovint, en el procés d'edició d'un llibre no es contempla l'accessibilitat visual i, si es fa, es crea la versió d'audiollibre. La nostra proposta va més enllà: incorporem a la versió d'audiollibre l'audiodescripció de les imatges i/o il·lustracions i la d'aquells aspectes que el fan ser un llibre especial o diferent pel seu disseny o format.

Bon dia, nit és el tercer llibre que ha editat l'entitat amb la intenció d'oferir materials pedagògics que promoguin la sensibilització envers les persones en situacions de vulnerabilitat, com és la ceguesa en aquest cas. L'obra té com a fil conductor la vida quotidiana d'una persona amb baixa visió i les diferents escenes amb què es va trobant. Alhora que el protagonista reflexiona, es busca que el lector es faci preguntes i sigui més conscient de com experimenta el món una persona que no el pot veure.

Les il·lustracions del conte s'han audiodescrit perquè les persones amb baixa visió i ceguesa puguin imaginar els personatges i els colors que acompanyen els textos. És un llibre dedicat «a les persones que viuen en la foscor d'una nit que mai acaba i diuen bon dia». Entre les altres publicacions d'aquesta entitat, destaquem també el conte *Amb ulls de gos* i *El gat i la lluna*.

Descripció dels recursos:

- **Fitxa tècnica *Bon dia, nit*:** El meu món és el teu món, però el veiem diferent. A *Bon dia, nit* explico com de diferent pot ser aquest món comparat. Si el llegeixes, hi trobaràs les impressions d'un dia qualsevol d'una persona amb baixa visió. Una quotidianitat de vegades angoixant i de vegades il·lusionant, que sempre exigeix altes dosis de creativitat. Un mosaic de moments fugaços escrits perquè tu, que el veus diferent de mi, m'entenguis. I perquè tu, que el veus com jo, no et sentis tan sol. Conté la versió audiollibre amb codi QR.
- **Fitxa tècnica *Amb ulls de gos*:** És un llibre que presenta una història quotidiana a través de la mirada d'un gos pigall. Les pàgines, només d'imatges, es converteixen en els escenaris de la història narrada. *Amb ulls de gos* és el primer audiollibre que ve acompanyat d'imatges audiodescrites per a persones cegues i que, a més, ha incorporat els sons d'ambient a la història amb la finalitat de transportar-te i divertir-te. El llibre conté un USB amb la narració.
- **Fitxa tècnica *El gat i la lluna*:** És un conte infantil dissenyat per treballar alguns aspectes relacionats amb la visió. La mida sorprenent de les lletres ens explica què és la discapacitat visual. Les il·lustracions de l'Eva Virgili ens ajuden a entendre algunes de les afectacions visuals més importants. I el format de les pàgines ens dona joc per parlar de com veiem i llegim. Un llibre per descobrir la importància de sumar capacitats i aprendre a valorar la riquesa de la pluralitat de punts de vista.

Per tal de consultar la fitxa tècnica i l'audiodescripció dels contes, feu clic [AQUÍ](#)

Maite Olivella

Coordinadora acadèmica de l'àrea sociosanitària i de gent gran
Formació, Consultoria i Estudis
Fundació Pere Tarrés